

Miasto i Gmina Trzebiatów

„Skąd mamy pieniądze i na co je wydajemy?”

Trzebiatów 2013

Każda rodzina, instytucja, przedsiębiorstwo ma określone dochody i wydatki, pochodzą one z różnych źródeł i mają różne przeznaczenie. Zarówno w budżecie domowym czy też przedsiębiorstwa trzeba wiedzieć, czy nasze dochody pozwalają na dokonanie określonych zakupów. Podobnie rzecz się ma z budżetem gminy.

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Ustawa z 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym definiuje ją jako wspólnotę samorządową tworzoną z mocy prawa przez wszystkich obywateli zamieszkujących określone terytorium. Istotą samorządu jest, że za pośrednictwem swoich przedstawicieli zarządza sprawami publicznymi. Kadencja rady gminy trwa cztery lata, licząc od dnia wyboru. Jej uchwały zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa w danym okresie stanowi inaczej. Głównym aktem, który określa przepisy prawa dotyczącego finansów publicznych, jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do podstawowych pojęć występujących w finansach publicznych należą dochody i wydatki oraz przychody i rozchody.

Budżet jednostki samorządu terytorialnego stanowi podstawę gospodarki finansowej w danym roku budżetowym, jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Budżet gminy uchwalany jest w formie uchwały budżetowej i stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Na jego podstawie gmina prowadzi swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały budżetowej przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego przez co rozumie się burmistrza. Zarząd sporządza i przedkłada projekt uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, którym jest rada gminy oraz regionalnej izbie obrachunkowej celem zaopiniowania do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

Opinię regionalnej izby obrachunkowej o projekcie uchwały zarząd przed uchwaleniem budżetu jest zobowiązany przedstawić organowi stanowiącemu. Uchwałę budżetową podejmuje się przed rozpoczęciem roku budżetowego, w szczególnie uzasadnionych przypadkach nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego. Do czasu podjęcia uchwały budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt. Budżet jednostki wykonuje zarząd. W terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej zarząd przekazuje podległym jednostkom informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu.

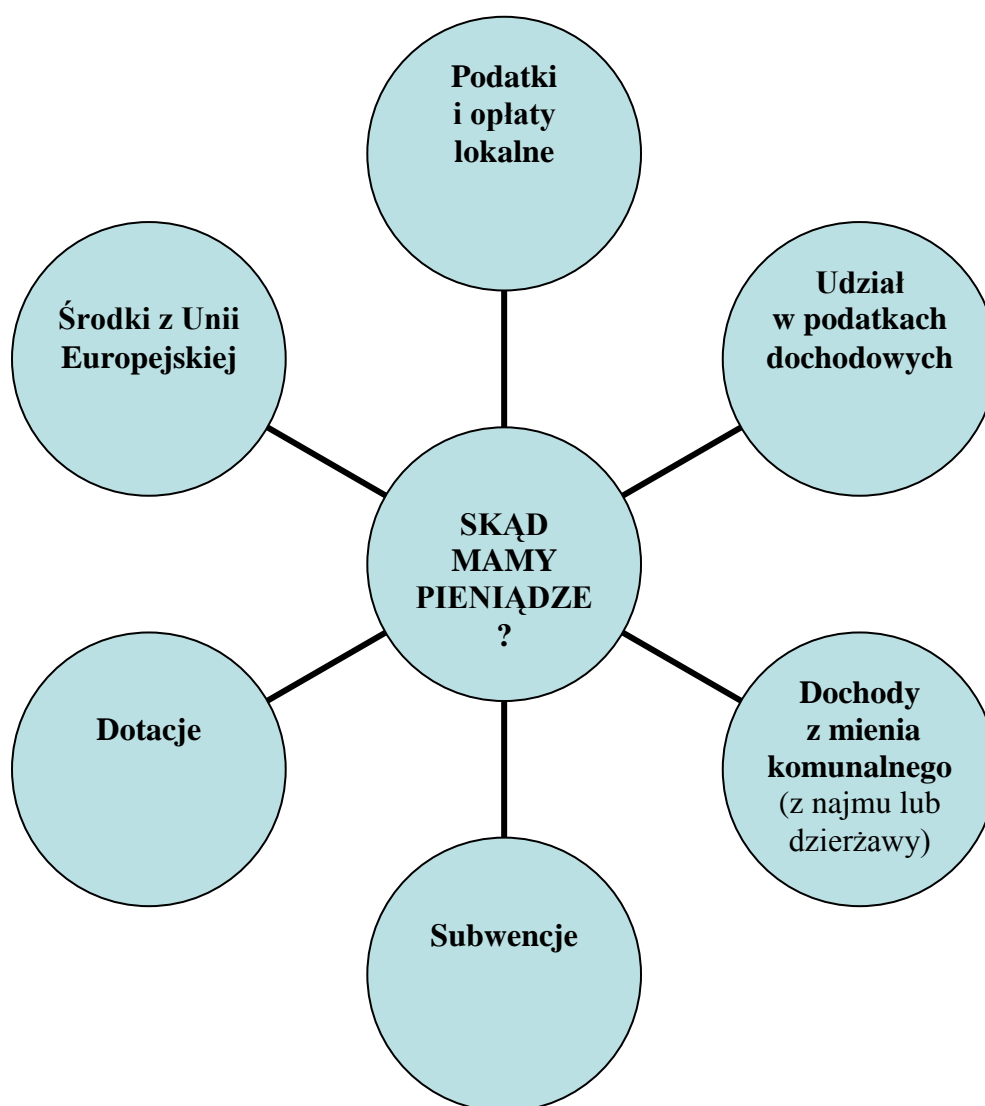
Dodatnia różnica między dochodami publicznymi a wydatkami publicznymi, ustalona dla okresu rozliczeniowego, stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, zaś ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych, co przedstawia poniższy schemat.

DOCHODY I PRZYCHODY

(m.in. kredyty i pożyczki, wolne środki jako nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych) muszą być co najmniej równe **WYDATKOM I ROZCHODOM** (spłaty pożyczek, kredytów i wykup obligacji)

Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia w terminie do 31 marca roku następującego po roku budżetowym sprawozdanie z wykonania budżetu, informacje o stanie mienia komunalnego, a do 31 maja sprawozdanie finansowe. Po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz opinią regionalnej izby obrachunkowej jak też ze stanowiskiem komisji rewizyjnej, nie później niż do dnia 30 czerwca podejmuje się uchwałę w sprawie absolutorium.

SKĄD MAMY PIENIĄDZE?

Dochody z **podatków i opłat lokalnych** pochodzą m. in z: podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego, podatku od środków transportowych, opłaty od posiadania psów, opłaty targowej, miejscowej, prolongacyjnej, zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Gminie przysługują wpływy z udziału w obu podatkach dochodowych stanowiących dochód państwa. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy wynosiła w 2013 r. - 37,42 %, a podatku dochodowym od osób prawnych – 6,71 %.

Dochody z majątku gminy stanowią opłaty za dzierżawę i użytkowanie wieczyste gruntów, czynsze, wynajem pomieszczeń, a także dochody ze sprzedaży mieszkań lub działek.

Subwencje są bezzwrotną pomocą finansową udzielaną przez państwo i stanowią formę wyrównywania niewystarczających dochodów własnych gminy. Otrzymane z budżetu państwa subwencje to: oświatowa i wyrównawcza.

Dotacja to również bezzwrotna pomoc finansowa, charakteryzująca się tym, że może być wydana wyłącznie na cel , na który została przyznana. Gmina Trzebiatów pozyskuje także **środki z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych**. Są to środki pozyskiwane na realizację inwestycji w ramach różnych projektów unijnych.

Dochody na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2013 r. Źródła dochodów	Dochody w zł na 1 mieszkańca
Podatki i opłaty lokalne	935,54
Subwencje	732,73
Dotacje	559,15
Udział w podatkach dochodowych	403,21
Dochody z gospodarki mieszkaniowej	368,35
Wpływy z tytułu pomocy udzielanej pomiędzy jst	0,00
Środki finansowe pozyskane z innych źródeł	1,71
Pozostałe dochody	113,96
Dotacje celowe otrzymane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich	62,23
OGÓŁEM	3.176,89

Plan budżetu Gminy po stronie dochodów wyniósł 56.971.869,50 zł, a wykonano go na kwotę 52.269.519,22 zł, tj. w 91,75 %, w tym:

- dochody własne plan 49.337.441,35 zł, wykonanie 44.772.430,85 zł, tj. 90,75 %,
- dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami plan 7.298.288,98 zł, wykonanie 7.160.989,92 zł, tj. 98,12 %,
- dotacje na zadania wg porozumień między j.s.t. plan 336.139,17 zł, wykonanie 336.098,45 zł, tj. 99,99 %.

Dochody według źródeł pochodzenia:

Lp.	Treść	Dochody		Wykonanie %	Udział w dochodach ogółem %
		Plan	Wykonanie		
1	Podatki i opłaty lokalne	15.594.021,00	15.392.515,95	98,7	<u>29,4</u>
2	Dochody z gosp .mieszkan.	7.335.280,00	6.060.508,53	82,6	<u>11,6</u>
3	Udział w podatkach dochodowych	6.845.047,00	6.634.069,12	96,9	<u>12,7</u>
4	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne, inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na:	1.798.919,00	1.702.366,69	94,6	<u>3,3</u>
	- wspieranie rodziny	6.300,00	6.300,00		
	- zasiłki stale i okresowe	825.770,00	782.089,61		
	- składki na ubezp. zdrowotne	56.359,00	53.050,75		
	- utrzymanie OPS	343.758,00	343.758,00		
	- „Posilek dla potrzebujących”	149.617,00	149.617,00		
	- stypendia, podręczniki,	251.515,00	205.807,60		
	- na zadania przedszkolne	165.600,00	161.743,73		
5	Dotacje z budżetu państwa na zadania <i>zlecone</i> , w tym na :	7.298.288,98	7.160.989,92	98,1	<u>13,7</u>
	- <i>zwrot akcyzy rolnikom</i>	714.184,98	714.184,98		
	- <i>zadania administracji rządowej i aktualizacja list wyborców</i>	161.020,00	161.020,00		
	- <i>pomoc społeczna</i>	6.423.084,00	6.285.784,94		
6	Dotacje na zadania wg porozumień i umów między j.s.t.. na realizację własnych zadań bieżących, w tym na :	336.139,17	336.098,44	100,0	<u>0,6</u>
	- „ <i>Czytające podwórka</i> ”, <i>wydanie publikacji „Trzebiatów spotkania pomorskie”</i>	15.000,00	15.000,00		
	- <i>utrzymanie dróg powiatowych, remont chodnika przy ul. Cichej</i>	132.706,00	132.678,77		
	- <i>Pr. Operacyjny Kapitał Ludzki</i>	188.433,17	188.419,67		
7	Subwencje z budżetu państwa	12.055.681,00	12.055.681,00	100,0	<u>23,1</u>
8	Wpływy z tytułu pomocy				

	finansowej udzielanej pomiędzy JST i dotacje celowe otrzymane z powiatu na inwestycje realizowane na podstawie porozumień (Starostwo Pow. Gryfice): - <i>dofinansowanie budowy ścieżki rowerowej Pogorzelica-Mrzeżyno i budowy infomatów</i>	270.870,00	0,00	0,0	<u>0,0</u>
9	Dotacje celowe otrzymane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, w tym: - <i>Przebudowa Portu w Mrzeżynie,</i> - <i>„Indywidualizacja nauczania w kl. I-III” i „ Nauka kluczem do przyszłości”</i> - <i>„Wesołe przedszkolaki w Gminie Trzebiatów”</i> - <i>Budowa Świetlicy w Mirosławicach</i>	1.055.948,35	1.023.929,88	97,0	<u>2,0</u>
		31.145,00	0,00		
		549.873,80	549.000,88		
		260.000,55	260.000,00		
		214.929,00	214.929,00		
10	Dotacje celowe otrzymane z państwowych funduszy celowych: - <i>WFOŚiGW – usuwanie azbestu</i>	42.023,00	28.277,20	67,3	<u>0,1</u>
11	Pozostałe dochody	4.339.652,00	1.875.082,49	43,2	<u>3,5</u>
	RAZEM	56.971.869,50	52.269.519,22	91,7	<u>100,0</u>

Powyższe dane obrazują, że największymi dochodami własnymi budżetu gminnego są dochody są podatki i opłaty lokalne stanowiące 29,4 % ogółu dochodów roku 2013 drugą co do wielkości pozycją generującą dochody są subwencje z budżetu państwa stanowiące 23,1 % ogółu dochodów, trzecią co do wielkości pozycją generującą dochody gminy są pochodzące z budżetu państwa dotacje na zadania zlecone, które wynoszą 13,7 % ogółu dochodów.

Plan przychodów budżetu wyniósł w 2013 r. 28.709.103,77 zł, z tego 28.682.001,99 zł nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych, oraz 27.101,78 zł – spłata pożyczek z Gminnego Funduszu Remontowego.

NA CO WYDAJEMY PIENIĄDZE?

Zgromadzone dochody Gmina przeznacza na wydatki bieżące i wydatki majątkowe (inwestycyjne).

Wydatki bieżące służą zaspokojeniu bieżących potrzeb mieszkańców w zakresie edukacji, pomocy społecznej, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, gospodarki odpadami, bezpieczeństwa, utrzymania ulic miejskich itp. **Wydatki majątkowe** ponoszone są na inwestycje i służą rozwojowi Gminy.

Budżet po stronie wydatków został wykonany w 85,01 %. Plan na kwotę 83.396.485,40 zł wykonano w kwocie 70.896.662,79 zł.

Wydatki na zadania własne wyniosły 63.408.371,32 zł, na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami – 7.160.989,92 zł, a na zadania wg porozumień między j.s.t. – 327.301,55 zł.

Z budżetu wydatkowano na:

- zadania majątkowe – kwotę 23.897.921,05 zł, tj. 33,71 % ogólnej kwoty wydatków,
- zadania bieżące Gminy – kwotę 46.998.741,74 zł, tj. 66,29 %.

Wydatki na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej oraz ich procentowy udział w ogólnych wydatkach budżetu gminy przedstawia poniższa tabela:

Dział	Rodzaj wydatków	Wykonanie	Udział w wydatkach ogółem %
010	Rolnictwo i łowiectwo	808.472,38	1,1
600	Transport i łączność	22.754.263,44	32,1
630	Turystyka	367.339,00	0,5
700	Gospodarka mieszkaniowa	3.661.876,37	5,2
710	Działalność usługowa	202.183,70	0,3
750/751	Administracja publiczna, Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	4.651.314,26	6,6
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	716.272,34	1,0
757	Obsługa długu publicznego	1.386.392,62	2,0
801/854	Oświata i wychowanie	17.285.810,13	24,4
851	Ochrona zdrowia	368.346,89	0,5
852	Pomoc społeczna	10.462.570,32	14,8

853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	233.350,18	0,3
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3.014.669,68	4,2
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.941.562,48	2,7
926	Kultura fizyczna	3.042.239,00	4,3
	RAZEM	70.896.662,79	100

Z powyższych wyliczeń wynika, że Gmina z ogółu wydatków budżetu w 2013 r. najczęściej wydatkowała na:

1. Transport i łączność (dział 600) – 32,1 %
2. Oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą (dział 801 i 854) – 24,4 %.
3. Pomoc społeczną (dział 852) – 14,8 %.

Plan rozchodów na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniósł 2.280.460 zł. Rozchody przeznaczano na spłatę rat pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich, wykup obligacji.

Wydatki na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2013 r. Wydatki wg działów	Wydatki w zł na 1 mieszkańca
Oświata i wychowanie	1050,61
Rolnictwo i łowiectwo	49,13
Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	658,29
Administracja	282,70
Transport i łączność	1.382,98
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	183,22
Kultura fizyczna	184,90
Gospodarka mieszkaniowa	222,56
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	43,53
Turystyka	22,32
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	118,00
Pozostałe wydatki	110,73
Ogółem	4.309,04

Mieszkańcy gminy wyrażają swoją wolę w głosowaniu powszechnym (wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy (Burmistrza). Działalność organów jest jawna. Obywatele mają prawo otrzymywania informacji, wstępu na sesje Rady Miejskiej i posiedzenia jej komisji, a także wglądu do protokołów z posiedzeń organów gminy i komisji Rady Miejskiej.

